

L6.Z7. Opisz semantykę operacji «FUTEX_WAIT» i «FUTEX_WAKE» mechanizmu `futex(2)` wykorzystywanego w systemie Linux do implementacji środków synchronizacji w przestrzeni użytkownika. Podaj w pseudokodzie implementację funkcji «lock» i «unlock» semafora binarnego korzystając wyłącznie z futeksów i atomowej instrukcji `compare-and-swap`. Odczyty i zapisy komórek pamięci są atomowe.

Podpowiedź: Wartość futeksa wyraża stany: (0) unlocked, (1) locked $\wedge$ $|waiters| = 0$, (2) locked $\wedge$ $|waiters| \geq 0$.

futex (ang. *fast user space mutex*) – implementuje podstawowe blokowanie (podobnie jak `mutex`), ale unika odwoływania się do jądra, jeśli nie jest to bezwzględnie konieczne.

Składa się z dwóch części:

- usługa jądra: kolejka oczekiwania, która umożliwia oczekiwanie na blokadę wielu procesom. Procesy nie będą działać, jeśli jądro wyraźnie ich nie odblokuje. Umieszczenie procesu w kolejce oczekiwania wymaga kosztownego wywsysa, więc należy go unikać. Z tego powodu, w przypadku braku rywalizacji, `futex` działa w całości w przestrzeni użytkownika, nie wykonuje wywsysów.
- biblioteka użytkownika: `futex` to blokada o początkowej wartości 1 (wolna). Gdy wątek chce przechwycić blokadę, która jest wolna – ok, jeśli nie jest wolna – biblioteka obsługi futeksu nie wykonuje pętli, ale używa wywsysa w celu umieszczenia wątku w kolejce oczekiwania w jądrze.

Operacje na futeksie

Każda operacja futeksa startuje z user space, ale może być konieczna komunikacja z kernelem, używając wywsysa `futex(2)`. `Futex` ma licznik domyślnie ustawiony na 1.

`futex_wait` zmniejsza o 1 licznik

- jeśli zdekrementowano do 0, to oznacza, że nie ma rywalizacji i można przejść do sekcji krytycznej.
- jeśli jest ujemny, to oznacza, że jest rywalizacja – trzeba ustawić licznik na -1 i za pośrednictwem wywsysa `futex()` wysłać proces do kolejki zablokowanych, czekających, aż inny proces zrobi `up` na futeksie.

`futex_wake` zwiększa o 1 licznik.

- jeśli zwiększono licznik z 0 do 1, to oznacza, że nie było rywalizacji, więc nic nie trzeba robić.
- jeśli licznik nie jest dodatni, to trzeba ustawić go na 1 i wybudzić dowolną liczbę uspiionych procesów. Używa się do tego system wywsysa `futex(2)`.

compare-and-swap – porównaj i zamień. Jej działanie polega na porównaniu zawartości pewnej lokacji w pamięci z zadaną wartością a następnie, jeśli obie wartości są równe, jej zmodyfikowaniu do nowej wartości. Niepodzielność operacji zapewnia, że nowa wartość jest wyznaczona na podstawie aktualnych danych. Jeśli wartość zostałaby w międzyczasie zmodyfikowana przez inny wątek to zapis by się nie powiódł. Wynik operacji musi wskazywać, czy działanie zapisu zostało wykonane czy nie.

`futex`:

0 - unlocked
1 - locked & waiters = 0
2 - locked & waiters >= 0

`lock()`:

```
while true:
    if CAS(state, 0, 1) == 0:
        break
    CAS(state, 1, 2)
    futex_wait(state, 2)
```

`unlock()`:

```
while true:
    if CAS(state, 1, 0) == 1:
        break
    if CAS(state, 2, 0) == 2:
        futex_wake(state, 1)
        break
```